उत्तरः सारथिं कृत्वा निर्यातो नगराद्बहिः। स नो मन्यामहे दृष्ट्वा भीत एष पलायते।
तन्नूनमेष धावन्तं जिघृक्षति धनञ्जयः।
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ इति स्म कुरवः सर्व्वे विमृशन्तः पृथक् पृथक्। न च व्यवसितुं किञ्चिदुत्तरं शक्नुवन्ति ते। १२७०
च्छन्नं तथा तं सत्रेण पाण्डवं प्रेक्ष्य भारत। उत्तरन्तु प्रधावन्तमभिद्रुत्य धनञ्जयः।
गत्वा पदशतं द्वर्णं केशपक्षे परामृशत्। सोऽर्जुनेन परामृष्टः पर्य्यदेवयदार्त्तवत्।
बहुलं कृपणञ्चैव विराटस्य सुतस्तदा।
॥ उत्तर उवाच ॥ शृणुयास्त्वं हि कल्याणि बृहन्नले सुमध्यमे। निवर्त्तय रथं क्षिप्रं जीवन् भद्राणि पश्यति।
शातकुम्भस्य शुद्धस्य शतं निष्कान् ददामि ते। मणीनष्टौ च वैदूर्य्यान् हेमबद्धान्महाप्रभान्। १२७५
हेमदण्डप्रतिच्छन्नं रथं युक्तञ्च सुप्रतैः। मत्तांश्च दश मातङ्गान् मुञ्च मान्त्वं बृहन्नले।
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ एवमादीनि वाक्यानि विलपन्तमचेतसं। प्रहस्य पुरुषव्याघ्रो रथस्यान्तिकमानयत्।
अथैनमब्रवीत् पार्थो भयार्त्तं नष्टचेतसं। यदि नोत्सहसे योद्धुं शत्रुभिः शत्रुकर्षण।
एहि मे त्वं हयान्यच्छ युध्यमानस्य शत्रुभिः। प्रयास्येतद्रथानीकं महाद्भुतबलरक्षितः।
अप्रधृष्यतमद्वैरं गुप्तम्बीरैर्महारथैः। माभैस्त्वं राजपुत्राग्र्य क्षत्रियोऽसि परन्तप। १२८०
कथं पुरुषशार्द्दूल शत्रुमध्ये विषीदसि। अहं वै कुरुभिर्योत्स्ये विजेष्यामि च ते पशून्।
प्रविश्यैतद्रथानीकमप्रधृष्यं दुरासदं। यत्तो भव नरश्रेष्ठ योत्स्येऽहं कुरुभिः सह। | यत्ता
एवं ब्रुवाणो बीभत्सुर्व्वैराटिमपराजितः। समाश्वास्य मुहूर्त्तन्तमुत्तरं भरतर्षभ।
तत एनं विचेष्टन्तमकामं भयपीडितं। रथमारोपयामास पार्थः प्रहरतांवरः।
इति श्रीमहाभारते विराटपर्व्वणि गोहरणपर्व्वणि उत्तराश्वासने अष्टात्रिंशोऽध्यायः ॥ ३८ ॥
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ तं दृष्ट्वा क्लीववेशेन रथस्थं नरपुङ्गवं। समीमभिमुखं यान्तं रथमारोप्य चोत्तरं। १२८५
भीष्मद्रोणमुखास्तत्र कुरवो रथिसत्तमाः। वित्रस्तमनसः सर्व्वे धनञ्जयकृताद्भयात्।
तानवेक्ष्य हतोत्साहानुत्पातानपि चाद्भुतान्। गुरुः शस्त्रभृतां श्रेष्ठो भारद्वाजोऽभ्यभाषत।
चण्डाश्च वाताः संवान्ति रूक्षाः शर्करवर्षिणः। भस्मवर्णप्रकाशेन तमसा सम्भृतं नभः।
रूक्षवर्णाश्च जलदा दृश्यन्तेऽद्भुतदर्शनाः। प्रसरन्ति च कोशेभ्यः शस्त्राणि विविधानि च।
शिवाश्च विनदन्त्येता दीप्तायां दिशि दारुणाः। हयाश्चाश्रूणि मुञ्चन्ति ध्वजाः कम्पन्त्यकम्पिताः। १२९०
यादृशान्यत्र रूपाणि सन्दृश्यन्ते बहूनि च। यत्ता भवन्तस्तिष्ठन्तु साध्वसं समुपस्थितं।
रक्षध्वमपि चात्मानं व्यूहध्वं वाहिनीमपि। वैशसंच प्रतीक्षध्वं रक्षध्वञ्चापि गोधनं।
एष वीरो महेष्वासः सर्व्वशस्त्रभृतांवरः। आगतः क्लीववेशेन पार्थो नात्र्यत्र संशयः।
नदीज लङ्केशवनारिकेतुर्न्नगाङ्कयो नाम नगारिस्त्रनुः। एषोऽङ्गनावेशधरः किरीटी जित्वावयं नेष्यति चाद्य गा वः।
स एष पार्थो विक्रान्तः सव्यसाची परन्तपः। नायुद्धेन निवर्त्तेत सर्व्वैरपि सुरासुरैः। १२९५